

s potrebnimi postajami na Gorenjskem. Oba predloga sta bila sprejeta z dodatnim predlogom, naj bi se naše južne dežele po telefonu zvezale z Ogrsko.

Zbornični svetnik Tönnies je predlagal, naj se finančno ravnateljstvo v Ljubljani naprosi, da c. kr. glavne davkarije ne premesti na Žabjek, kakor se baje namerava, ampak naj jo preloži v središče mesta, ker bi to za stranke, ki imajo tam opraviti, bilo mnogo ugodnejše.

Zbornični svetnik Kregar je pričel čitati dolgo razpravo o razvoju pošte v raznih državah, govoril o vseh mogočih rečeh, ter na ponovno prigovarjanje, naj vendar pove, kaj hoče, naposled razodel, da naj se v Ljubljani poštno poslovanje primerno reformira. Predlog se bode postavil na dnevni red prihodnje seje.

Potem je predsednik ob osmih zvečer zaključil javno sejo.

Obrtnijske raznoterosti.

Zakupni razglas. Zaradi zagotovljenja posteljne slame za brambovska bataljona v Ljubljani za dobo od 1. septembra 1902 do konca avgusta 1903 se bode vršila ponudbena razprava dne 29. julija 1902 ob 10. uri dopoludne v računski pisarni (v brambovski vojašnici) v Ljubljani. V navedeni dobi dobaviti bo v osmih rokih skupaj 39.000 kg posteljne slame v Ljubljani. Sprejemajo se pismene in ustmene ponudbe. Pismene ponudbe, kolekovane s kolekom za 1 K za vsako polo, naj se vložijo v gori navedeni pisarni do 29. julija 1902 do 10. ure dopoludne. Ob isti uri se pa začne tudi javna ustna obravnava ravno tam. Ponudniki morajo predložiti izpričevala o zadostnem premoženju in zmožnosti za prevzete te kupčije. Ta izpričevala izdaja protokoliranim tvrdkam trgovska in obrtniška zbornica, drugim pa c. k. okrajna glavarstva oziroma mestni magistrat. Izpričevala se morajo vsaj en dan pred razpravo po obrtnijski in trgovski zbornici ali po politični oblasti poslati poveljništvu navedenih bataljonov. Podrobni pogoji in navodila se lahko dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Intendanca c. in kr. 3. voja v Gradcu je uposlala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani izkaz o priični potrebi za zavarovalno dobo 1902/1903 za c. in kr. vojsko in c. kr. domobranstvo v oskrbovalnicah v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobavati bo: pšeno, rž, oves, kruh, seno, slamo, drva, premog itd. Izkaz je na vpogled v pisarni imenovane zbornice.

Dobavni razpis C. in kr. vojno ministrstvo namerava po javni konkurenci pri malih obrtnikih si zagotoviti za leto 1903 različne potrebščine iz usnja za vojaško upravo. Dobaviti je vsakovrstne čevlje, jermena, tornistre, taške itd. Vsak obrtnik se more sam ali kot ud kake obrtne zadruge udeležiti dobave, vendar pa mora v obeh slučajih posredovati pristojna zadruga. Ponudbe je kolekovati s kolekom za 1 krono in najkasneje do 15. septembra l. 1902 do 12. ure dopoludne vložiti pri trgovski in obrtniški zbornici, kjer ponudnik biva, na Kranjskem torej v Ljubljani. Varščine in vzorcev ni treba predložiti. Natančnejši pogoji ponudbeni vzorci in zaznamek predmetov in cen se lahko upogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Kmetijstvo.

Gojitev lešnikov.

Glasilo „Hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva“ v Zagrebu, „Gospodarski list“ ima v svoji 13. letošnji številki zanimiv članek pod gorenjim naslovom, ki zasluži, da njega vsebino tudi naši čitatelji poznajo. Ta članek o „gojitvi lešnikov“ slove tako le:

Med proizvodi, katerih se vsako leto iz inozemstva v našo monarhijo uvaža, zavzema lešnik jedno prvih mest. Denar, ki se za ta pridelek pošilja iz Avstro-Ogerske v inozemstvo, znaša velike svote. Iz tega se da sklepati, da se pri nas gojitvi lešnika oziroma sploh lupinastega sadja ne posvečuje toliko pozornosti, kakor drugemu sadju. Najbolj se to vidi na pošiljativah, ki o Božiču in Veliki noči dohajajo k nam iz inozemstva, posebno iz Italije in Španije. Iz teh dveh držav pošiljajo v Avstro-Ogersko ogromne množine lešnikov, ki se ne rabijo samo za igračo.

Gojitev lešnikovega grma se pa zanemarija najbolj zaradi tega, ker ljudstvo ne pozna koristi, katerih bi zamoglo imeti od tega sadeža in zategadel je dobro, da se o tem predmetu obširneje spregovori. Lešnikov grm se zadovoljuje z vsakim podnebjem in z vsako zemljo, peto leto potem ko je bil vsajen, pa že začne roditi in donašati lepega sadu, posebno ako se razumno goji. Zares žalostno je, da se to koristno grmovje pri nas po vrednosti ne ceni. Koliko leži puste neorabljene zemlje, ker drugo sadje zaradi nerodovitih tal ne uspeva, a lešnik bi prav dobro obrodil, zato je naj vsakdo ki le more, prazne puste prostore na svojem vrtu in drugod posadi z lešnikovim grmom.

Najprikladnejši kraj za lešnikov grm pa so obronki bregov in strmine in tudi razna obrežja kotlov in dolin. Tudi tam uspeva, kjer prerašča tla nekoristno grmovje in drevje. Ako se pri tem uvaža, da ni treba nikakih izvanrednih priprav za branje in razpošiljanje lešnikov in tudi grm sam na sebi ne zahteva posebne gojitve, se mora človek zares čuditi, da lešnik ni bolj razširjen.

Lešnik se goji kot visoko steblo v obliki grma ali špalirja. Pred sajenjem se priporoča rigolanje (prekopavanje) tal od 40—50 centimetrov globoko. Ako se tla zrahljajo in pognoje, bo več in boljšega sadu. Za gojitev v velikem se priporoča oblika grma, dobra pa je tudi oblika špalirja. Razdalja mej grmi bodi po 2 do 2,5 metra, pri špalirju 5 metrov.

Vsakoletno obrezovanje stebela in grma pospešuje plodovitost. Angleži goje lešnik v obliki kotla in ga redno obrezavajo; tudi mu stalno gnoje, zaradi tega dosežajo posebno obilen pridelek. Pri obrezovanju naj se pazi na to, da se odreže pregoste izrastke in se iztrebi suh les. Lešnik vzgojen zraste tudi dokaj vi-

soko. Visoko grmovje bi se smelo priporočati zaradi tega, ker lešnike na nizkem grmovju otroci laže kradejo.

Pomnožuje se lešnik najbolj z grobanjem. Mladiki, ki se pričvrsti k zemlji, pokrije se s prstjo tako, da se vidi iz zemlje samo vrh. Drugo leto že požene grm. Ni pa dobro vzgajati lešnik iz semena ali s spresajenjem s korenino, ker se v tem slučaju dobre vrste pokvarijo. Ako se vodi lešnik v vrste, naj se ga tudi okopava, ker se s tem zemlja zboljša. Od lešnikov poznamo kot dobre posebno tri vrste: zellski, Lambertov in gozdni lešnik.

Zellski lešnik je dobil ime od samostana Zell, kjer ga stalno in mnogo goje. Znan je po kratki lupini, ki sad samo do polovice pokriva.

Te vrste lešnik je dvojen, moški in ženski, prvi je okrogel in drugi podolgast.

Lambertov lešnik se imenuje zaradi tega tako, ker zori o sv. Lambertu.

Tretja vrsta so gozdni lešniki. Ti se odlikujejo po trdi in veliki lupini. Ta lešnik raste divji po gozdih in mejah. Sad je navadno okrogel malokdaj podolgast.

Lešniki se beró, ko so popolnoma zreli. Ko se suše, jih treba po večkrat premešati, da se ne pokvarijo. Iz lešnika se napravi tudi izvrstno olje, ki je za mnogovrstno porabo. Sicer se ga rabi za razne vrste, testenino in fino pecivo, torto itd. Razni trgovci prav mnogo stržijo za lešnik, ako znajo uporabiti priliko.

Nobenega dvoma ni, da bi se gojitev lešnikov vsakomur dobro izplačala, ako bi imel dovolj dobre volje, da goji ta sad v veliki meri, za kar bi imel priložnost pač vsaki posestnik.

* * *

Mi bi pa zlasti svetovali našim Kraševcem, da se začnejo resno pečati z gojitvijo lešnikov v ogromni meri. Vedno se čujejo tožbe, da Kraševci nimajo nobenih virov dohodkov, zlasti, ker je zamrla trta. Tu pa se jim ponuja samo ob sebi najizdatnejši viri dohodkov. Kras je povprečno zelo prikladen za gojitev lešnikovega grma. Naj bi se Kraševci torej resno oprijeli tega pridelka, ki jim bode donášal tisočake na leto.

Poučni in zabavni del.

Pri studencu.

Na uho mi je bilo ljubko žuborenje, bližal sem se urni planinski vodici. Pleče jo imenuje ljudstvo. Pripovedujejo namreč o ovčjem plečetu. Katero je pred časi glodal kosmati medved tu pri studencu. Pokleknil sem na kamen in srebal iz smrekove skorje studeno pijačo. Nato sem nemarno razpoložil lene svoje ude po mehki travi, ter pričel snivati lepi san:

dolce far niente. Popoldansko solnce se je zastoj trudilo prodreti skozi gosto vejevje orjaške bukve, na kateri je zeleno perje skrivnostno šumelo nad menoj. Gost leskov grm mi je zapiral pogled k lahkonogemu studencu, ki mi je peval zibeljčino pesem. Mislil nisem o ničemur in o vsem. Hudomušni duh se mi je podil iz domačih planin v ogrsko pusto, od ondod v ruske stepe in je preskočil, ponudivši se trenutek v mrzli Sibiriji in na visokem Tibetu, v ameriške prerije. Malomarna fantazija ni mogla nikjer osredotočiti nepokornih mislij.

Žuborenje studenčevega pa me je zazibalo v stanje, ki bi se dalo primerjati z narkozo ali hipnozo. Zadrževal bi bil, ne vsled utrujenosti, temveč iz nemarnosti, da me niso prebudile stopinje. Rahko in previdno sem upognil leskove vejice in pokukal zvedavo proti stezici, ki vodi k studencu. Krepko dekle, rdečih lic, visoko podrecana, je nosilo na glavi škaf. Dospevši k vodi, si opere najprej noge, potem pa si umije obraz. Bele rokave si zaviše še višje, in pokaže se bela koža, katere se ne bi sramovala niti nežna gospica. Ni še bila z umivanjem gotova, ko opozori njo in mene peket konjskih podkev. Težka konjska mrha se privali iz gostega bukovja, nerodno stopajoč po ozki stezi in zadevajoč se s podkvami ob korenine in kamne. Za njo stopa čvrst fant v kratkih irhastih hlačah s pisanimi obramnicami.

„No, Jera, ali bo voda za večerjo?“ ogovori prišlec dekleta, sedajoč na pripraven kamen, dočim kobila pridno srebe v se hladno vodo.

„Za večerjo, Miha! Ali ti boš pa kobilo napojil?“ vrne mu Jera vprašanje, ozrvši se zadovoljno nanj.

„Taka je v gorah! Zjutraj se reže trava še dovolj dobro, čez dan se tudi še nekaj suši, in zvečer vedno kaj pomašimo v svisli. A noč ti je nekoliko predolga, če nisi vaju z drugimi vred hoditi spat. — Doma je vse kaj družega. — Po večerji deneš klobuk po strani na glavo, pa na vasi zaukaš, da se vse krog tebe strese, in hajdi pod okno! Tu v rovtih pa spi cel trop na svislih; če pokličeš jedno, oglasi se jih pet. — Za ponočevanje tukaj ni. — Pod tvojim oknom je že gotovo pognala trava ta čas, kar se parimo v rovtih; treba jo bode na novo teptati. — Koliko let že hodim za tabo?“

„Ti nepridiprav ti, ničvredni!“ huduje se navidezno dekle.

„Če ti nisem všeč, bodem primoran poiskati si drugo, pa še lepšo kakor si ti. Pred tremi leti je bilo, ko sem gnal našo Lisko, ki nam je tole našo guro storila, sem na vodo. — Tamle gori na ovinku sva se srečala, pa takrat nisi bila tako moška, ker nisi še fanta imela. — Vprašal sem te, ali naj pridem k tebi povasovat; takoj si bila zadovoljna in rekla, da imate dovolj močne gavtre. — Prišel sem precej prvi dan, ko smo se vrnili domov, hodil sem celo jesen, celo zimo, celo leto, še eno leto in še eno!“